

Надія ОНИЩЕНКО

МОЖЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ СТУДЕНТА-ГРАФІКА НА БАЗІ МІЖНАРОДНОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСУ*

Кризові явища в економіці та соціальному житті продовжують спричиняти вплив з України талановитих молодих кадрів. Причинами цього явища є чимало недоліків, масштабних і гострих проблем, пов'язаних насамперед з умовами праці та методами організації роботи в країні. Розв'язання цих проблем багато в чому залежить від успішного розвитку гуманітарної сфери, художньої культури, від їх пріоритету в соціальних процесах суспільства.

Розвиток художньої культури та успішну інтеграцію України у світові мистецькі напрями неможливо уявити без сучасних технологій, які охопили світ. Масштабним та з кожним днем зростаючим явищем у цьому відношенні є Інтернет. Його можливості переоцінити важко.

Творчі люди не є виключенням у цьому процесі, їм завжди потрібна та чи інша інформація, а Інтернет як глобальний доступний міжнародний ресурс є незамінним в багатьох аспектах життя. Зокрема цікаво дослідити, яку інформацію і де може знайти художник-графік, аби реалізуватися як творча людина, вийти на міжнародний рівень спілкування. Наскільки продуктивно сьогоднішній митець може використовувати зібрану в Інтернеті інформацію для розвитку себе як творчої особистості? Чи потрібна йому допомога та підтримка?

За аналізом останніх каталогів на міжнародних графічних конкурсах високу активність проявляють італійці, іспанці, поляки, болгары, японці, росіяни, мексиканці. Українці — майже ніякої або дуже низьку. В основному Україна репрезентована невеликою кількістю художників-графіків на міжнародних конкурсах екслібриса. Серед активних художників і постійних переможців можна визначити Олега Денисенка (Львів), Костянтина Калиновича (Дуганськ)

* Стаття підготовлена за матеріалами магістерської роботи, виконаної на кафедрі графічних мистецтв НАОМА під керівництвом професора А. В. Чебикіна та доцента В. М. Кириченка.

та Сергія Храпова (Львів). Отже, існує проблема низької активності українців у світових графічних форумах. Адже у світі є широкий спектр різних конкурсів, на яких молоді графіки можуть представити свої роботи: бієнале, трієнале, різноманітні виставки, екслібриси, мейл-арт.

Такі форми підтримки, як грантові програми, резиденції, давно практикують у розвинених країнах. Існує можливість безпосередньо спілкуватися з музееми, галереями світу, і все це завдяки Інтернету. Пропозиції сьогодення надзвичайно широкі і цікаві, особливо якщо художник володіє англійською мовою, що робить доступною більшість світової інформації. У цьому аспекті Інтернет виступає глобальною базою даних, яка широко використовується у світовій мистецькій практиці.

У цьому есе ми зацентруємо увагу на можливостях саме художників-графіків. Їх багато, більше, ніж в інших класичних творчих напрямках. Все через те, що саме графіка дає можливість тиражувати кількість робіт і їх варіацій. Отже, цікаво дослідити, наскільки продуктивно сьогоденній художник-графік може, користуючись Інтернетом, розвиватись плідно і професійно. Які перспективи перед ним відкриваються, наскільки широким є спектр можливостей, чи можна взяти участь у виставках та конкурсах, що відбуваються по всьому світу, а також бієнале, трієнале, міні-принтах, конкурсах екслібриса, мейл-арту тощо? Які існують грантові та резидентські програми і де їх можна знайти? Що таке резиденції і які в них умови? Адже якщо йти від геніального вислову класика «чужому навчайтесь і свого не цурайтесь», в даному випадку не завадить «своєму навчатись і чужого не цуратись».

Крім того, що митець повинен орієнтуватись — тобто знати, що він може знайти і де, важливо також мати Центр, який допомагав би у пошуку інформації щодо різноманітних грантових програм, виставок, конкурсів і здійснював кураторську підтримку. На мою думку, такий Центр доцільно було б створити, принаймні, у Національній академії образотворчого мистецтва і архітектури — осередку молоді художньої інтелігенції, найвищого академічного мистецького закладу України. Адже на початку творчого становлення молоді важлива підтримка досвідчених майстрів та оволодіння навичками майстерного застосування новітніх фахових принципів. У Києві існують організації, які займаються на платних основах працевлаштуванням українських студентів за кордоном в аграрних господарствах. Не дивлячись на те, що ця робота фізично важка, студенти погоджуються на такі умови через бажання побувати за кордоном. Сьогодні в Україні немає організації, яка б займалася пошуком і підтримкою закордонних програм саме для художників. Хоча спостерігається певна активність створених зовсім нещодавно «Фонду Віктора Пінчука» та «Ейдос», але вони роблять невелику грошову підтримку і реалізацію конкурсних проектів лише в Україні.

У цій публікації ставиться мета окреслити коло інформації про основні міжнародні конкурси та гранти. Варто зазначити, що зібрати всю інформацію неможливо хоча б через те, що завжди лишається можливість тих чи інших змін, з'являються нові проекти, а також і через те, що Інтернет — структура, яка постійно оновлюється та поповнюється. Ця інформація важлива для професійного зростання молодих художників, розширення їх творчої та виставкової діяльності. Адже створення можливостей для творчого розвитку талановитої молоді — одна з основ академізму, про яку не варто забувати.

Світові графічні бієнале, трієнале, конкурси та міні-принти. Слово *Бієнале* утворене з латинських *bis*- — два та *annis*- — рік; це художня виставка, кінофестиваль або музичний конкурс, що проходить через кожні два роки. Відповідно *трієнале* — один раз на три роки. Розглянемо потенційні можливості міжнародних графічних конкурсів.

Постійно вищезгадані мистецькі заходи відбуваються по всій Європі, і не тільки. Умови участі різні, іноді потрібно платити за участь 50, 100 євро, але є чимало таких, що не потребують реєстраційного внеску. Більшість конкурсів обов'язково друкує каталог учасників, що розсилається поштою. Деякі з цих конкурсів — справжні культурні події для міст, в яких вони відбуваються. Заходи широко висвітлюються місцевою пресою та телебаченням. Наприклад: International Biennial of Engraving, Rotary Club Acqui Terme Ovada, International Print Triennial Krakow (Poland), Caixanova International Engraving Biennial (Spain).

Поважні та відомі бієнале та трієнале відбуваються не одне десятиліття поспіль, створюючи своєрідний престиж для тих художників, які, відправивши свої роботи, отримали дозвіл на участь. Чим престижніше бієнале, тим складніше задовольнити смаки відбіркового журі. Але, аналізуючи деякі з таких графічних конкурсів, часом важко визначити критерії, якими керувалося журі, визначаючи нагороди тим чи іншим графічним творам, за якими принципами віддавалася перевага конкретній роботі тощо. Цікаво, що не всі країни мають достатній рівень академічної підготовки художніх кадрів. Адже в деяких, таких як, наприклад Малайзія, офіційною релігією є мусульманство, і тому студенти не малюють оголену натуру, і цей недолік потім впливає на недорозвиненість пластичної мови художника, що відразу є помітним. Як наслідок, їх легко вразити саме тим, чого їм не вистачає. Або навпаки, через релігійні табу, роботи, в яких реалістично намальована оголена натура, автоматично відсіюються. Також в світі існує тенденція до розвитку комп'ютерної графіки. Тому і з'являються навіть окремі бієнале та конкурси з міні-принта, екслібриса, естампа з використанням комп'ютерної графіки, повністю або частково.

Порадою для тих, у кого з'явилося бажання взяти участь в конкурсі, але виникли запитання, є обов'язковим використання безпосереднього контакту

через e-mail організаторів. Якщо конкурс вже пройшов, а наступний не скоро (раз на два, три роки), такі e-mail можуть бути неактивними. Для тих, хто завався ціллою взяти участь у міжнародному графічному заході, лишається можливість скористатися факсом або телефоном. Навіть якщо інформація застаріла і сайт не відкривається, завжди існує можливість скористатися пошуком в Google, написавши назву конкретного конкурсу. Існують графічні біенале, в яких можна взяти участь тільки за запрошенням. Або є якийсь процент офіційно запрошених художників від усіх представлених на конкурсі.

Особливої уваги для художників-графіків вартий міні-принт. Формат міні-принта відкриває широкі можливості для виставкової діяльності за кордоном. Невеликий за розміром, не більше формату А 4, зручний і недорогий для пересилки поштою. Кількість виставок міні-принту щороку збільшується.

Найстаріший конкурс міні-принта у світі це mini print international of cadaques в Іспанії, на який надсилають роботи художники більш ніж з п'ятидесяти країн. У середньому 600 художників беруть в ньому участь щороку. Заповнити анкету конкурсу і відіслати роботи може кожен бажаючий. Приймаються роботи, виконані в усіх існуючих техніках і комп'ютерній графіці. Виставка відбувається не тільки в Taller galleria fort (галерея організаторів), а й у галереях Франції та Великої Британії протягом року. Організатори надсилають каталог, навіть якщо художник не заплатив за участь, відіславши тільки роботи. У каталозі публікуються всі учасники, що прислали роботи форматом не більше 10 x 10 см (за правилами конкурсу). Галерея сформувала коло колекціонерів міні-принта. Маленький формат міні-принта робить його зручним для колекціонування та невибагливим для експозиції. Виставка відбувається за підтримки Каталонського уряду та Міністра культури Іспанії.

Конкурси міні-принта є також в Бельгії, Польщі, Мексиці, Канаді й інших країнах. Але в них не є обов'язковим формат 10 × 10 см. У кожному конкретному випадку задаються параметри і вимоги, як і ліміти щодо кількості робіт. Іноді конкурс на прийняття участі великий, як наприклад в International Mini print Triennial (Фінляндія). 2007-го року журі з 2292 естампів від 647 художників з 52 країн відібрали 326 естампів від 149 художників з 32 країн. Ці цифри показують масштаби, по-перше, популярності відомих біенале/тріенале, по-друге, те, що майже дві тисячі естампів не були прийняті на виставку. Такий суворий відбір робіт спостерігається в основному там, де потрібно платити за участь, і організатори друкують великі якісні кольорові каталоги. Хоча іноді зразковий рівень організації конкурсу може супроводжуватися ще й якісним безкоштовним каталогом, як наприклад в International Printmaking Exhibition Tabula rasa (Туреччина, 2006 р.) або 4 International biennial of mini prints (Македонія, 2008 р.). Якщо художник взяв участь у біенале, організатори, як правило, за-

вжди повідомляють про проведення наступного традиційною або Інтернет-поштою, що також є свідченням високої культури організації мистецького заходу і зацікавленості у подальшій співпраці з художником.

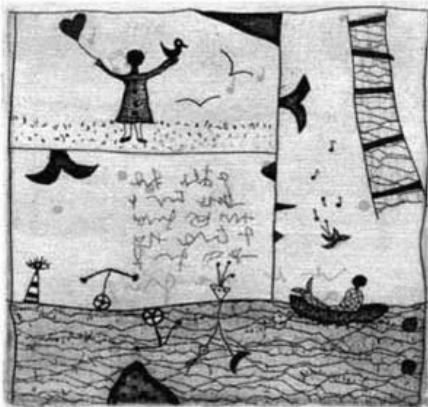
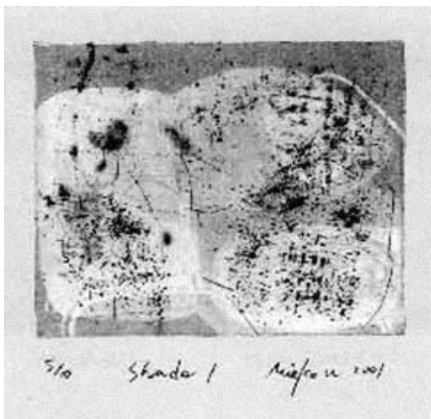
Крім міні-принта, є і просто конкурси мініатюри у широкому значенні слова, тобто і скульптурна, й акварельна, й олійна. Наприклад, Асоціація мініатюри у Флориді (США) тридцять чотири роки поспіль проводить конкурс мініатюри International Miniature Art Show. Приймають роботи, також виконані графічними техніками.

Для зручності у користуванні Інтернет-сайтами, заощадження часу, що витрачається митцем на пошуки необхідного, вважаю за доцільне подати список міжнародних графічних бієнале, трієнале та міні-принтів, що, на мою думку, доцільно взяти до уваги молодим українським митцям.

Список міжнародних графічних бієнале, трієнале та міні-принтів. Міжнародне бієнале офорта проходить в місті Акватерм у музейному комплексі, що знаходиться в будівлі старої фортеці. Колекція нараховує більше трьох тисяч естампів в традиційних та експериментальних техніках на цинку та міді. В колекції музею знаходяться естампи відомих італійських та закордонних художників — як сучасних, так і класиків. Також на базі музею є бібліотека, яка спеціалізується на різноманітній інформації про мистецтво офорта. В збірці велика кількість міжнародних каталогів.

International Biannuals of Engraving проходить з 1993 р. і покликана підтримувати та пропагувати мистецтво офорта.

Приклади міні-принта: Mieko Urusido, Японія, Тінь '1, офорт; Christina Cordero, Австралія, Арпеге '2, офорт

INTERNATIONAL BIENNIAL OF ENGRAVING

ROTARY CLUB ACQUI TERME — OVADA

2030 DISTRICT — ITALY

BIURO: PIAZZA ITALIA N. 9—15011 ACQUI TERME (AL) Italy

Tel.: +39 0144 57937, Fax: +39 0144 57626, info@acquiprint.it, www.acquiprint.it

The Beijing International Art Biennale організовується за підтримки Спілки художників, Мінкультури Китаю та десяти інших організацій. Перша бієнале відбулася 2003 р. Мета організаторів бієнале зробити місто Бейджинг сучасним світовим мистецьким культурним центром.

10 Nongzhanguan Nanli, Beijing

The Beijing International Art Biennale

Address: Beijing Biennale Office, Chinese Artists Association, g. China

Post Code: 100026

Tel.: 86—10-65389184 65865716, Fax: 86—10-65014819, office@bjbiennale.com.cn, www.bjbiennale.com.cn

Bharat Bhavan International Biennial of Print-Art

Roopankar, Bharat Bhavan

J. Swaminathan Marg, Shamlu Hills

Bhopal — 462002 M. P. INDIA

Tel.: 0091—0755-2661398, 2660239

International Graphic Triennial — Bitola

Institute and Museum, Binolta

7000 BITOLA Republic of Macedonia

Tel.: 0038970 207 037, fax: 0038947/229525, grafik@freemail.org.mk, www.muzejbt.org.mk/en_files/index_en.htm

European Biennial Competition for Graphic Art

JAN GAREMYNZAAL

STAADSHALLEN, MARKET

B-800 BRUGGE

BELGIUM

come.to/rotariale, www.graphicartes.be

Egyptian International Print Triennial Cairo

MINISTRY OF CULTURE

SECTOR OF FINE ARTS

DEPT. FOR MUSEUMS AND EXHIBITIONS

1, KAFOUR ST.
ORMAN POST OFFICE
CAIRO, EGYPT
Tel.: +202 7482 179, +202 7482 156, printtriennale@yahoo.com, www.fineart.gov.eg

Mondiale de L'estampe et de la Gravure Originale
CHAMALIERES AUVERGNE FRANCE
ASSOCIATION MOUVEMENT ART CONTEMPORAIN
3 AVENUE DE FONTMAURE
63400 CHAMALIERES
FRANCE
Tel.: 04 73 30 97 22; fax: 04 73 19 57 60, amac1@tiscali.fr

The International Mini-Print Biennial Cluj
OVIDIU PETCA
C.P. 1132. O.P. 1
400750 CLUJ-NAPOCA, ROMANIA
BIENALA DE GRAFICA MICA CLUJ

Truenorth Snap Triennial Print Competition In Edmonton
SNAP (SOCIETY OF NORTHERN ALBERTA PRINT-ARTISTS)
10137-104 STREET, EDMONTON, ALBERTA
CANADA T5J 0Z9
Tel.: 780.423.1492, fax: 780.424.9117

International Biennial of Miniature Arts — Gornji Milanovac
The Cultural Center
Trg kneza Mihaila 1, p.fah 92, 32300 Gornji Milanovac
Serbia and Montenegro (ex Yugoslavia)
Tel./fax: +(381 32) 711 118; +(381 32) 720 427, modern.gallery@kcgm.org.yu,
www.gmbiennial.com/

International Print Biennial in Guanlan, China
Guanlan Culture and Art Center
Bao'an District, Shenzhen, China
518110
Tel.: 86-755-28023942, 86-755-28016475; fax: 86-755-28016475
cnghbanhua@126.com, www.guanlanprints.cn

Masters of Graphic Arts — International Drawing and Print Biennial

H- 9021 GYÖR, 17 KIRÁLY U.

HUNGARY

Fax: 00-36-96-322 695; 00-36-96-318 141, artmuz@axelero.hu, kozonseg.museum@axelero.hu, www.dsy.hu/gyvmh.hu

Ibizagrafic

MUSEU D'ART CONTEMPORANI D' EVISSA

AJUNTAMENT D' EIVISSA

RONDA NARCIS PUGET,

S/N DALT VILA

APT. 251

Tel./fax: 971 30 27 23

07800 EIVISSA, BALEARS, SPAIN

mac@eivissa.org, www.liceus.com/cgi-bin/ac/age/4935.asp

4th International Student Triennial

MARMARA UNIVERSITY FACULTY OF FINE ARTS

KUCUK CAMLICA ACIBADEM CADDESI

34660 KADIKOY, ISTANBUL, TURKEY

Tel.: +90 216 428 66 96; +90 216 326 66 92; +90 216 326 26 67/106, gsf.triennial@marmara.edu.tr, gsf.marmara.edu.tr/4thtriennial, www.dexigner.com/product/news-g7021.html

Kochi International Triennial Exhibition Of Prints

ORGANIZING COMMITTEE

THE TOSA-WASHI INTERNATIONAL COMMITTEE

287-4 HAKAWA INO-CHO AGAWA-GUN KOCHI-KEN

781-2128

JAPAN

Fax: 009-892-4168, www.tosawashi.or.jp

Międzynarodowe Triennale Grafiki Kraków

ul. DUNAJEWSKIEGO 2/6,

31-133 KRAKÓW,

POLSKA

Tel.: /12/ 4221903; tel./fax: /12/ 4217123, smtg@triennial.cracow.pl, www.triennial.cracow.pl

Biennale de L'estampe de Saint-Maur

PROXIMITE ET HORIZONS MUSEE DE SAINT-MAUR

CARRE MEDICIS — 5, rue Saint-Hilaire

94210 LA VARENNE SAINT-HILAIRE

FRANCJA, Tel.: 33 (0)1 48 86 33 28, Fax: 33 (0)1 48 83 49 12

musee@mairie-saint-maur.com, www.saint-maur.com/musee/reglementEN.pdf

Miniprint Finland

INTERNATIONAL MINIPRINT TRIENNIAL

THE GRAPHIC ARTIST ASSOCIATION OF LAHTI

PÄIJÄNTEENKATU 11,

15140 LAHTI

Tel./fax +358-(0)3-783 2837, info@lahdentaidegraafikot.fi,

www.lahdentaidegraafikot.fi

Lahti Art Museum

VESIJÄRVENKATU 11 A, 15140 LAHTI, FINLAND

Tel.: 03-814 4547, fax: 03-814 4545, miniprintfinland@lahdentaidegraafikot.fi,

www.lahdentaidegraafikot.fi/en/index.html

Triennale de L'estampe

LELOCLEPRINTS04

LE LOCLE PRINTS

MUSÉE DES BEAUX-ARTS

6, RUE MARIE-ANNE-CALAME

CH — 2400 LE LOCLE

Tel.: +41/ 32/ 931 13 33, fax: +41/ 32/ 931 32 57, info@mbal.ch, www.mbal.ch

Lessedra World Art Print Annual Mini Print

LESSEDRA GALLERY & CONTEMPORARY ART PROJECTS

25, MILIN KAMAK STREET, LOZENETZ

1164 SOFIA

BULGARIA, Tel.: (+359 2) 865 04 28; (+359 2) 866 38 57, georgi@lessedra.com,

www.lessedra.com

Liege International Biennial of Engraving

CABINET DES ESTAMPES ET DES DESSINS DE LA VILLE DE LIÈGE

PARC DE LA BOVERIE 3 B-4020 LIEGE

BELGIUM

Tel.: 0032(0)43423923, Fax: 00 32 (0) 4 344 19 07, cabinetdesestampe@skynet.be, www.cabinetdesestampe.be

Międzynarodowe Triennale Male Formy Grafiki, Polska — Łódź

MIEJSKA GALERIA SZTUKI W ŁODZI

UL. WÓLCZAŃSKA 31

90–607 ŁÓDŹ

Tel.: (42) 632 24 16; fax: (42) 630 33 72, www.miejskagaleria.lodz.pl, mfg@miejskagaleria.lodz.pl

International Biennial of Graphic Arts Lublana International Centre of Graphic Arts (MGLC)

Grad Tivoli, Pod turnom 3

1000 Ljubljana, Slovenia

Tel.: (+386) (0)1 241 38 00; fax: (+386) (0)1 241 38 21, www.mglc-lj.si/eng/index-bienale.htm

International Experimental Engraving Biennial

Centrul Cultural «Palatele Brancovenesti» / The «Brancovan Palaces» Cultural Center

Strada Valea Parcului, № 1

Mogosoia, ILFOV 077135, ROMANIA

experimentalproject@gmail.com, www.experimentalproject.ro/

Novosibirsk International Biennial

OF CONTEMPORARY GRAPHICS

NOVOSIBIRSK STATE ART MUSEUM

KRASNY PROSPECT 5

63 0007 NOVOSIBIRSK

RUSSIAN FEDERATION

Tel.: 007 3832 234225, fax: 007 3832 222267, nkg@gallery.nsc.ru, www.gallery.nsc.ru

International Engraving Biennial Caixanova

AREA SOCIOCULTURAL

AVENIDA DE PONTEVEDRA, 9

32005 OURENSE (SPAIN)

Tel.: +34 988 39 23 88; fax: +34 988 39 23 89, ourense@centrosocialcaixanova.com, www.caixanova.es

International Triennial of Graphic Arts

INTER-KONTAKT-GRAFIK PRAGUE

MASARYKOVO nabr. 250

P.O. Box 30

CZ-110 01 PRAGUE 1

CZECH REPUBLIC, Tel. +420-224-212-139, galerie@mbox.vol.cz, www.ikg.cz/trienale2007.htm

Third Independent Internationale Biennale of Graphics in Saint-Petersburg

Russia, 199155, Saint-Petersburg, Kapitanskaya street, 5, kw. 242,

president of the Foundation «Contemporary Graphiks Art» Evgeniya Fedina.

Tel.: (812) 352-83-57, BIN2006spb@rambler.ru, biennial.spb.su/rus/index.htm

Mairie de Sarcelles

BIENNALE DE LA GRAVURE 4, place de Navarre

B.P. 101

95203 SARCELLES cedex

FRANCE

Seoul Space International Print Biennial

219 WANSEA DANG, JONAGNA-GU, SEOUL,

110-280 KOREA

Tel.: 82-2-747-2892, master@spaceprintbiennial.org, www.spaceprintbiennial.org/eng/main.asp

International Triennial of the Stage Poster, Sofia

6 SHIPKA STR., 1504 SOFIA

BULGARIA

Tel.: +359 2 846 33 53; fax: +359 2 946 02 12, dari@omega.bg; albenasa@abv.bg, www.posterpage.ch/compet/07sofia.htm

The International Biennial Print and Drawing Exhibition R.O.C.

TAIWAN MUSEUM OF ART

2 SEC.1, WU-CHUAN. W.RD., 403 TAICHUNG

403, TAIWAN, REPUBLIC OF CHINA

Tel.: + 886-4 23723552 ext. 304 or 308; fax: + 886-4-23754730, www.tmoa.gov.tw, www.cca.gov.tw, prints@tmoa.gov.tw

Tallinn Print Triennial,

Tallinn Print Triennial, c/o Kumu Art Museum
Weizenbergi 34 / Valge 1, Tallinn 10127
Tel.: 602 6022; fax: 602 6002, tallinn@triennial.ee, www.triennial.ee

International Exhibition of Mini Prints Tetovo

MUZEUM OF TETOVO AREA
RADOVAN CONIC 92
TETOVO
REPUBLIC OF MACEDONIJA
Tel.: +389 44 338902, tetovo_muzej@yahoo.com,
www.mini-prints-biennial-tetovo.blogspot.com/

International Print Biennial, Trois-Rivieres

1425, PLACE DE L'HOTEL-DE-VILLE, C.P. 368
TROIS-RIVIERES, QUEBEC,
CANADA, G9A 5H3
Tel.: +819 370 1117, sites.rapidus.net/biennale.trois-rivieres/, biennale.trois-rivieres@cgocable.ca, amart@gallery.nsc.ru

International Graphic Art Biennial Dry Point Uzice

The City Gallery,
31000 Uzice,
Slanuska 10,
SERBIA
Tel./fax: 381 31 512-505, 523-299, uegalery@ptt.yu, www.drypoint.org.yu

Tokyo International Mini-Print Triennial

ORGANIZED BY TAMA ART UNIVERSITY
2-1723 Yarimizu, Hachioji, Tokyo
192-0394 JAPAN
timpt@tamabi.ac.jp, www.tamabi.ac.jp/timpt/

Bimpe Biennial International Miniature Print Exhibition

New Leaf Editions
1370 Cartwright Street
Vancouver, BC
V6H3R8
Canada

1-604-689-9918, info@bimpe.com, peter@newleafeditions.com, www.bimpe.com

International Print Biennial Varna

ART GALLERY — VARNA

1, LYUBEN KARAVELOV ST.

9002 VARNA, BULGARIA

Tel./fax: +359 52 612 269, graphic.gallery@telecoms.bg

International Miniature Art Biennial, Ville-Marie

SALLE AUGUSTIN-CHENIER, VILLE-MARIE

J9V-2B7 CANADA

Tel.: (819) 622-1362 Fax: (819) 622-0408,

www.temiscamingue.net/salleaugustinchenier/, salleag@tlb.sympatico.ca

«Josep de Ribera» International Biennial of Engraving, Xativa

Casa de Cultura de Xativa

C/Moncada,

7 — E 46800 Xativa

Valencia, Spain

Tel.: 34 96 228 23 04, 34 96 228 23 30; fax: 34 96 228 98 09, casacult@servidex.com

International Biennial of Miniature Art

Czestochowa The Centre of Culture Promotion «Gaude Mater»,

ul. Dabrowskiego 1, 42-200 Czestochowa, POLAND

www.biennale.art.pl/index.php?page=regulamin

Bienal Internacional de Gravura do Douro, Teixeira de Sousa, 15

5070-012 ALIJÓ — PORTUGAL

www.cm-fozcoa.pt/noticias/noticia_completa.php?NOTICIA=222

Mini Print Nternational of Cadaques

ADOGI ASOCIACION DIFUSORA OBRA GRAFICA INTERNACIONAL

APARTADO DE CORREOS 9319

08080 BARCELONA, SPAIN

www.miniprint.org/port/default.html, adogi@miniprint.org

International Small Engraving Salon Carburnari

FLOREAN MUSEUM

P.O. BOX 1 OF. POSTAL 9

430510 BAIA MARE
MARAMURES
ROMANIA, fax. 00 40 262 223320, mirceabochnis@sintec.ro, muzeulfloean.
mm.ro/floean_museum/index.php

The British International Miniature Print Exhibition
GRACEFIELD ARTS CENTRE
28 EDINBURGH ROAD, DUMFRIES, SCOTLAND, DG1 1NW
Tel.: 01387 262084, fax: 01387 255173, Dawnh@dumgal.gov.uk, www.instirling.
com/whatson/mini.htm

German International Exhibition of Graphic Art
KUNSTVEREIN ZU FRECHEN E.V., KOLPINGPLATZ 1 (STADTSAAL),
50226 FRECHEN
Tel.: 02234-16967, fax: 02234-200775, info@kunstverein-frechen.de

Internationale d' Art Muniature
959, de l'Hotel-de-Ville
Saint-Jean-Chrystosome
Quebec, Canada, G6Z 2N8
www.artmini.com

Grafinnova
International Exhibition of Prints and Drawings by Young Artists
Ostrobothnian Museum
Vaasa, Finland Museokatu 3-4, 65100 VAASA
Post address — P.O.Box 3, 65101 VAASA
Tel.: +358 (0)6 325 3800, fax: +358 (0)6 325 3784, museoinfo@vaasa.fi

International Exhibition of Miniatures «Little M» Ngo
«Actus magnus»
Svyturio 13-4
Vilnius 10210, Lithuania
info@actusmagnus.com, www.actusmagnus.com

Bienal internacional del grabado «contratalla»
Contratalla — TARRAGONA (43003) C/. Santa Ana, 16
Tel.: +34977253710, contratalla@tinet.cat, www.ex-libris.cat
IMPRINT

Międzynarodowe Triennale Sztuk Graficznych
im. Tadeusza Kulisiewicza w Warszawie
Akademia Sztuk Pięknych w Warszawie,
Instytut Wydziału Grafiki,
01-044 Warszawa,
ul. Spokojna 15, POLAND
Tel.: (+48 22) 827 21 99, imprint@asp.waw.pl, www.imprint.asp.waw.pl

The Americas Biennial Exhibition

ATTN: R. Butler contemporary prints IOWA
PO BOX 41837
AUSTIN, TX 78704, U.S.A.
[http:// www.americasbiennial.org](http://www.americasbiennial.org)
MAJDANEK
International Triennial Art Exhibition,
address: ul. Droga Męczenników Majdanka 67, 20-325
Lublin, Poland
Fax: +48-81-7440526, zbiory@majdane.pl, trienale.majdane.pl/eng/infor.htm

International Artist s Book Triennial Vilnius

Kestutis Vasiliunas
Filaretu 9-5
Vilnius LT — 01207
Lithuania
Tel.: +370 5 2154796, vasiliunask@bokartas.lt, www.bokartas.lt

International Print Exhibition, Yunnan

Artists Association of Yunnan Province
No. 25 North Cui Hu Road Kunming City
Yunnan Province 650031
Tel.: 0871-5155879, art30001@yahoo.com, www.ynbh2008.com

International Miniature Art Show

The Miniature Art Society of Florida (MASF)
2519 McMullen Booth Road, Suite 510-252
Clearwater, FL 33761 USA
727.525.8251, admin@miniatureartsocietyofflorida.com, www.miniature-art.com, www.miniatureartsocietyofflorida.com

International Biennial of Humour and Satire in the Arts

House of Humour and Satire
68, Bryanska St., P.O.Box 104
5300 Gabrovo

Bulgaria

Tel.: +359 66 27229, fax: +359 66 806989, humorhouse@globcom.net;
humorhouse@mail.bg, www.humorhouse.bg

Novosibirsk International Biennial of contemporary graphic art

Novosibirsk State Art Museum

Krasny prospect, 5 Novosibirsk 630007 RUSSIA

Tel.: 007 383 2234225, fax: 007 383 2222267, martynov_andrey@inbox.ru,
gallery.nsc.ru/

Guanlan International Print Biennial

Guanlan Print Original Industry Base (Dashuitian, NiuHu),
Bao'an District, Shenzhen 518110, China

Tel.: +86-755-28016475, +86-755-29782529; fax: +86-755-28016475,
cnglanhua@126.com, www.guanlanprints.com/b

Xylon, International Triennial Exhibition of Artistic Relief Printing

(XYLON — міжнародна трієнале, виставка художніх рельєфних естампів,
що покликана продемонструвати розвиток сучасного естампу, особливо гравю-
ри на дереві)

Mairie de Saint-Louis 21, rue Théo Bachmann
F- 68300 SAINT-LOUIS
www.xylon-international.org/en/index.shtml

Annual Printmaking Competition

The Print Centre

1614 Latimer Street,
Philadelphia, PA 19103,

USA

Tel./fax: 215-735-6090, info@printcenter.org, www.printcenter.org/pc_home.
html

Екслібриси. На рівні з міні-принтом екслібрис є популярним видом творчої активності графіків з усього світу. Він має широке коло прихильників і колекціонерів. Доказом цього є регулярні конкурси екслібриса в Італії,

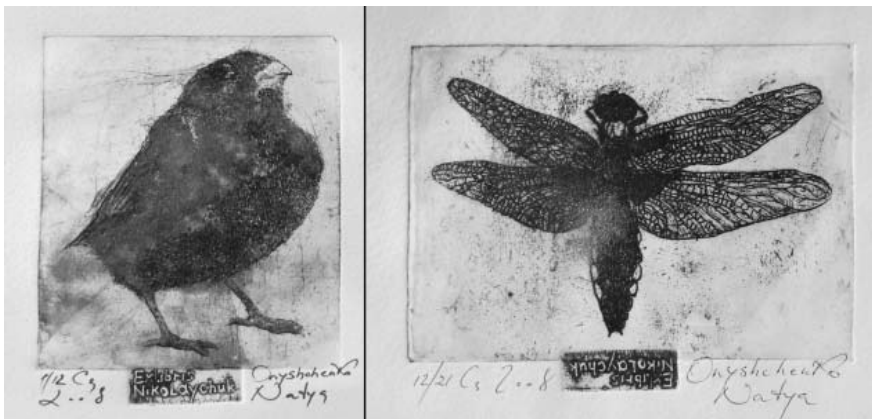
Польщі, Туреччини, Бельгії, Китаї, Іспанії, Аргентині та інших країнах; бієнале з сучасного екслібриса в м. Мальборк та Глівічі в Польщі, Сент-Нікас в Бельгії та інші. Майже всі конкурси та бієнале мають виставкові каталоги, участь у них безкоштовна. Варто зазначити, що всі вони мають достойні грошові премії за призові місця. Як правило, організатори просять відразу декілька копій (не більше чотирьох) одного екслібриса. Часто конкурси та бієнале екслібриса не мають запропонованої теми і приймаються всі екслібриси, зроблені за останні роки.

Ex libris з латинської мови — з *книг* — книжковий знак власника книги. Іноді художники скорочують до EL. Він відображає духовний світ власника, його літературні смаки, професійні чи любительські інтереси. Книжковий знак, професійно зроблений, добре надрукований, акуратно вклеєний в книгу, прикрашає її та є своєрідним паспортом. Може бути виконаний в будь-якій з графічних технік. За розміром, як правило, не більше ніж 13 x 13 см.

Раніше такий підхід (коли екслібрис відображає професійні чи любительські інтереси власника) був обов'язковим, сьогодні екслібрис це здебільшого мініатюрний станковий твір, що виражає особисті симпатії автора. Також це автономна галузь графічної творчості. Екслібрис на сьогодні має самостійну художню цінність.

Сьогодні вже не рідкість проведення міжнародних конгресів з екслібриса. Останній нещодавно пройшов в Китаї — International exhibition of ex-libris Beijing FISAE Congress 2008. Наступний відбудеться в США біля Мехіко-сіті в Miguel deAllende, Guanajuato, Mexico 2009.

Екслібриси Надії Онищенко

На таких конгресах, крім проведення бієнале, відбуваються зустрічі художників і колекціонерів з усього світу, різних організацій і цінителів мистецтва екслібриса, активний обмін творчими ідеями, публікаціями та власне екслібрисами. Зазвичай участь може брати кожен, кого цікавить тема екслібриса.

У зв'язку з розвитком комп'ютерної графіки в Туреччині з'явилося перше бієнале екслібрисів із використанням комп'ютера частково чи повністю. На сайті <http://www.aed.org.tr/english.html> публікуються анонси щодо конкурсу екслібрисів з використанням комп'ютерної графіки.

У світі чимало музеїв екслібриса. Найважливіші з них це — Gutenberg Museum в Німеччині, Sint Niklaas Museum в Бельгії, Museo Exlibris Mediterraneo в Італії, he Shanghai Fuxihanzhai Exlibris Museum, Nancy Library у Франції, Екслібрис-Центр в Болгарії, Московський музей, Музей Левича в Одесі. Gutenberg Museum має колекцію, що нараховує більше ніж один мільйон екслібрисів, демонструючи екслібрис протягом усієї історії мистецтв. Багата збірка цієї автономної галузі графічного мистецтва в музеї Пушкіна в Москві та в Ермітажі у Санкт-Петербурзі.

Крім музейних колекцій, є не менш важливі та змістовні колекції бібліотек, що завжди доступні глядачам. Їх налічується понад 15 у Великобританії, 20 у Німеччині, 5 у Франції, так само в США і Австралії та інших країнах. Але найбільшу у світі кількість публічних колекцій має Швейцарія — 25. Також існує широке коло колекціонерів, що цінують мистецтво екслібриса і мають приватні збірки, навіть приблизну кількість яких назвати неможливо. Нещодавно новий музей екслібриса відкрився у Стамбулі. Заснував його на базі власної колекції (2500 тисячі екслібрисів) і першого конкурсу екслібриса в Анкарі 2003 та 2007 рр. (учасники надіслали 7484 екслібрисів) — Хасіп Пектас.

Отже, популярність і постійна увага до екслібриса не зникає. І залучення студентів художніх закладів до участі в міжнародних бієнале екслібриса — хороша можливість використання практичних навичок, що даються студентам вже на першому курсі графіки.

*F.I.S.A.E.: Fédération Internationale des Sociétés
Amateurs d' Exlibris*
<http://www.natur.cuni.cz/exlibris>

Це єдиний змістовний ресурс в Європі для тих, хто бажає брати участь в конкурсах екслібрисів. F.I.S.A.E. — Міжнародна федерація об'єднань любителів мистецтва екслібриса. Відмінною рисою конкурсів екслібриса є те, що вони завжди безкоштовні, як правило, з каталогом. Останнім часом адміністрація сайту вирішила подавати інформацію щодо міжнародних графічних бієнале та трієнале.

Турецький ресурс: <http://www.aed.org.tr/english.html>. На цьому сайті інформація щодо конкурсів екслібриса у Туреччині. Організатор сайта Х. Пектас, колекціонер, організатор бієнале та міжнародних конгресів екслібриса, співзасновник музею екслібриса в Стамбулі. Тут інформація щодо Міжнародного екслібрис конгресу (XXXIII FISAE International Ex-libris Congress), що відбудеться 2010 р. в Анкарі.

Інтернет-галереї та арт-сайти. Важливим є і те, що, користуючись великими арт-сайтами, художник має змогу показати на них власні роботи, створити свою сторінку, поспілкуватись з іншими митцями і любителями мистецтва тощо. Це хороша можливість створити власне представництво у найпопулярніших арт-галереях безкоштовно, а також є альтернативою, якщо немає власного сайту. Навіть якщо він є, це не завжди дає бажані результати через те, що на рекламу власного сайту потрібен час і кошти. Розмістити свої роботи в рейтингових Інтернет-галереях, які вже популярні і мають високий процент відвідувачів, необтяжливо.

Один з наймасштабніших і найцікавіших у цьому плані сайтів на сьогодні — The Saatchi Gallery — Contemporary Art in London. Він входить в ТОП найпопулярніших сайтів світу. Його засновника, Чарльза Саачі, цінителя та колекціонера мистецтва, галериста, називають найуспішнішим продавцем мистецтва нашого часу. Його Лондонська галерея завжди мала на меті забезпечити інноваційний форум для сучасного мистецтва, презентуючи нові імена або успішних художників, невідомих в Англії. Сайт The Saatchi Gallery кожен день відвідують тисячі людей. Він різноплановий, багато цікавих можливостей, адже тут дійсно вавілонське стовпотворіння — художники з усіх куточків планети, мистецтво в різних його проявах і варіаціях. Крім яскравих персоналій, на сайті є можливість взяти участь у змаганні — Шовдаун. Для цього треба зареєструватись, відіславши фото роботи. Цікавим є те, що голосувати з приводу — подобається чи не подобається та чи інша робота — може кожний за оціночною системою у десять балів. Це один зі способів, завдяки якому Саачі відкриває нові імена. Також тут є онлайн-продаж художньої творчості, комісійні знімаються з художника, а не з покупця. Продавати свої роботи може кожний бажаючий. Окремий блок — можливість для студентів арт-вузів з усього світу показати свої роботи і створити власну галерею. Також є розділ, де можна показати роботу спеціально для критики іншими, розділ так і називається: «Критика». Є можливість творити, безпосередньо перебуваючи у віртуальній студії сайта, граючись, можна створити власну серію комп'ютерної графіки. Також передбачений чат і форум для любителів поговорити про мистецтво. Є розділ новин світу мистецтва. Арт-кімнати для дітей і школярів, де вони можуть представити свої роботи і взяти

участь у змаганні за своїм віком. Важливою і корисною є підбірка контактної інформації музеїв світу та їх Інтернет-філій (www.saatchi-gallery.co.uk/museums/), адреси та сайти художніх навчальних закладів з усього світу (www.saatchi-gallery.co.uk/artcolleges/). Привабливо, що можна вибрати галерею для своєї експозиції у різних куточках планети, для цього є контактна інформація та адреси їх власних сайтів (www.saatchi-gallery.co.uk/dealers_galleries/), і, що найважливіше, — опис, в якому напряму працює галерея. Гіди щодо галерей розбиті по країнам. Інформація про те, які є арт-ярмарки: www.saatchi-gallery.co.uk/artfairs/. Прикро, що України немає ані в розділі музеїв, ані в галерейному відділі. Цей масштабний, провідний ресурс Британії може служити для України за зразок, в якому розвивається та функціонує сучасне мистецтво в Інтернеті. Закони часу неблаганні, і мистецтво України, що має багаті традиції, талановитих, а часом і геніальних представників у галузі художньої творчості, не має права лишатись осторонь новітніх світових тенденцій.

Аналогів сайту Чарльза Саачі немає, він є неповторним за наповненістю та кількістю відвідувачів. Перелік можливостей змінюється та поповнюється (www.saatchi-gallery.co.uk).

Далі подано інші значні сайти, на яких постійно оновлюється інформація стосовно різних графічних подій, і не тільки.

Гарний сайт для того, аби розмістити своє резюме, — Art Industri Group. Його створив британський художник Marc Doyle, маючи на меті сформувати глобальну базу творів мистецтва для просування художників в Інтернеті і сприяти продажу робіт. Сайт наповнений інформацією, легкий в користуванні. На сайті мають можливість безкоштовно сформувати власне он-лайн-портфоліо і лишити інформацію про себе всі бажаючі (www.artistportfolio.net/index.php).

На сайті www.triennial.cracow.pl/ зібрана більшість відомих і вже зарекомендованих у світі графічних подій. На сайті, крім списку і термінів проведення таких важливих для графіка подій як Краківське та Талліннське трієнале і багато інших, майже кожний має окремий сайт. Також на сайті цікавий розділ — буквально звучить як — Ікондата. Ікондата — це віртуальний музей сучасної графіки (<http://www.icondata.triennial.cracow.pl/pl/>). Тут представлені роботи випускників художніх академій з Австрії, Болгарії, Хорватії, Англії, Естонії, Угорщини, Індії, Перу, Росії та ін., а також роботи випускників усіх вузів Польщі, в яких є спеціальність «графіка». Серйозний підхід та хороша презентація на сайті просто вражають. На сайті також є перелік галерей в Польщі та у світі з їх контактною інформацією та фото. Перелік музеїв світу: www.triennial.cracow.pl/world_museums/.

На сайті <http://www.art-online.com/category.aspx?id=820&level=1> розміщено інформацію щодо різних бієнале, трієнале (графічних) та виставок зі всього світу.

Цікавий і місткий розділ щодо світових арт-базарів, фестивалів, конгресів та симпозіумів: karaart.com/index.html, karaart.com/art.bi-triennials/prints.bi-triennials/prints.bi-triennials.html. Це швейцарський ресурс, присвячений візуальному мистецтву. В енциклопедії «Британіка» сайт названо одним з кращих в Інтернеті. Тут наявна достойна підбірка бієнале, трієнале. Караарт відвідують кожного дня до трьох тисяч людей. На сайті є можливість виставити роботи для продажу. Розміщена інформація за тематикою; фото, візуальне мистецтво, кераміка, галереї, митці, музеї, колекції, графіка.

Сайт <http://www.zpar.org.pl/index.php?IdKat=1003010011> — хороший польський ресурс. Тут міститься інформація стосовно різноманітних міжнародних конкурсів у різних жанрах мистецтва у Польщі. Як показує сайт, Польща — країна, що живе насиченим мистецьким життям. Вона має великий спектр різних конкурсів. Це і плакати, і станкова та комп'ютерна графіка, ручний папір і т. ін.

Сайт <http://artdeadline.com/> — американський ресурс. Але для того, щоб володіти повним обсягом інформації, потрібно оплатити послуги. У цьому разі за місяць подається інформація про більш ніж тисячу виставок, грантів, конкурсів тощо місцевого та міжнародного спрямування. Цей ресурс працює чотирнадцять років, отже встиг напрацювати хорошу базу даних. Послуги коштують: \$34 — електронна передплата на рік і \$94 — друкована версія.

Сайт <http://art-deadline.spb.ru/?p=176> — один з найкращих ресурсів Росії. Інформація по розділах — гранти, резидентські програми, загальні конкурси з графіки, дизайну, живопису, скульптури, кераміки, фото, кіно, відео, медіа нових технологій. Адміністрація сайту подає інформацію про міжнародні конкурси у перекладі російською мовою.

Сайт <http://www.larte.com/concursos.php> — ресурс іспанський, в ньому міститься інформація щодо різних аспектів творчості, але тільки іспанською мовою. Іспанія відрізняється тим, що має найбільшу в Європі кількість різноманітних конкурсів. Мало не кожне місто проводить міжнародний конкурс чи виставку.

Trans Artist: <http://transartists.nl/ads/studiospace.html> — ресурс, користуючись яким, можна розмістити інформацію про те, що ви маєте можливість надати свою майстерню для праці іншим художникам або обмінюєтесь на деякий період місцем проживання з художниками різних країн. Також сайт допоможе, якщо хочете, орендувати студію в тій чи іншій країні або просто запросити в гості всіх бажаних. Сайт може допомогти, якщо у вас, наприклад, відкривається експозиція в Нью-Йорку і ви не хочете зупинитися в готелі, а вам більше підходить зупинитися безпосередньо в іншого художника.

Інформація стосовно графічних бієнале, трієнале: www.artmondo.net/printworks/exhibitions/biennal.htm; www.geocities.com/soho/3074/sonipar74.

html; www.concours-artistiques.com/index.php?catid=160 (ресурс англійською та французькою мовами);

Сайт www.gif.ru/contest — наповнений інформацією російський ресурс.

Сайт www.artnexus.com охоплює інформацію щодо конкурсів (не тільки графічних) Північної та Південної Америки.

На сайті <http://compete.culture.info/artcompete> подано інформацію щодо конкурсів, грантів, резиденцій.

Заслужують на увагу наступні ресурси з міжнародних конкурсів карикатури:

Сайт http://www.ecc-kruishoutem.be/wedstrijden_ENG.html належить Європейському центру карикатури у Бельгії, подано інформацію стосовно міжнародних конкурсів карикатури.

Сайт <http://caricaturque.blogspot.com/> — болгарський ресурс з міжнародних конкурсів карикатури.

Мейл-арт творчість (приклади мейл-арту). Засновником мейл-арту вважається Рей Джонсон. Він працював у Нью-Йорку на початку 1960-х. Його метою було поєднати можливості обміну мистецтвом, ідеями й інформацією між художниками з різних країн. Це досить новий вид мистецтва, втім він вже має свою історію, прихильників і колекціонерів. Це одне з небагатьох художніх явищ, організованих не за принципом естетичних або стильових пріоритетів, а за способом доставки повідомлення від автора до глядача. Твором тут є не лише художній зміст листа, а й конверт, наліплені на нього марки, поштові штемпелі та штемпелі спецпогашення, тобто те, що називається знаками поштової оплати і належить до розділу поштового зв'язку.

Основні техніки мейл-арту — це обов'язкове використання елементів, які можна знайти на поштовому конверті, — марки, штампи тощо. Традиційно твором мистецтва мейл-арту вважається не просто поштовий конверт чи листівка, яку оформив художник або аматор, а саме той конверт, що пройшов через пошту і має поштові марки, штампи, позначки. Тут працівники пошти виступають співавторами. Сьогодні мейл-арт проекти ведуться не тільки традиційною поштою, але й Інтернетом. В середині мейл-арту народилися свої техніки. До них належать альтернативні марки і штампи, гроші художників, резюме, ланцюгові листи (листи, які поштою художник пересилає комусь іншому), бізнес-карти і квитки художників. Деякі з цих технік — марки та штампи — сьогодні стали самостійними жанрами сучасного мистецтва.

При проведенні мейл-арт виставок суворо діє правило відсутності журі і відбору робіт. Виставки дійсно відкриті для всіх. Єдине, що цінять в мейл-арт мережі, — це активність. Не існує більш чи менш важливого або знаменитого

мейл-артиста, але існують більш чи менш активні. Під активністю ми розуміємо на увазі не тільки участь у проектах інших художників, а й, перш за все, ведення власних проектів у відповідності їх до правил мейл-арту: демократичність, відправлення учасникам обіцяної документації. У світі біля двох тисяч мейл-артистів, в середньому вони роблять 20000 поштових відправлень на рік.

В Україні мейл-арт майже не відомий. Пов'язані з ним події відбулися зовсім нещодавно: 2007 та 2008 рр. Львівський Музей історії релігії проводив перший та другий міжнародний Інтернет-проект мейл-арту.

В Інтернеті цікавий ресурс з мейл-арту (і не тільки) розташований в Лондоні. Спрямований на художників, що займаються мистецтвом інтролігації. Є розділи з конкурсами та різними проектами, існує можливість розмістити свої роботи з інтролігації (www.zyarts.com/zybooks/mailartpage.html). Тут же розділ, в якому багато різноманітних мейл-арт-проектів. Деякі з них приймають роботи цілий рік. Техніки теж різні: колаж, принти, естампи, фото, малюнки різними техніками.

Цікаво, що теми мейл-арту різнопланові, такі як, наприклад, заявка з Канади: темою є число 10, і асоціації, що виникають у кожного з цим числом. Чи наприклад, пропозиція зі Львова надсилати поезію у поєднанні з мистецтвом марки. Або така: якими ми були в шістнадцять, вісімнадцять років? Пані з Польщі пропонує надіслати їй малюнки, які ми робимо, коли сидимо на нудній лекції, конференції чи перебуваємо в інших повсякденних ситуаціях. Проект з Англії: надсилати роботи на тему — чай, кава, шоколад, для того, аби зробити виставку. Цікавий проект з Іспанії: просять надіслати творчі роботи на тему

Приклади мейл-арту

«Як ви бачите майбутнє». Отримані роботи помістять в спеціальну капсулу з приміткою відкрити через 100 років. З Італії всіх бажаючих запрошуюють взяти участь у виставці, що присвячується щорічному карнавалу. І так далі, здається, фантазії авторів проєктів не мають меж.

Часто мейл-арт на ту чи іншу тему можна висилати протягом року. Коли в організаторів з'являється певна кількість робіт, відбувається виставка.

Мейл-арт, це творчість без меж і, як показує сайт, люди в усьому світі за-любки беруть участь у проєктах. Кожен може стати куратором і створити свій власний міжнародний проєкт, виділити свій важливий аспект творчості чи за-кцентувати будь-що. Немає різниці, професіонал ти чи аматор, головне бажан-ня і креативне мислення.

Сайт www.mail-art.de/frame.php?dir=projects:projects_quickview&doc=quickview.php — це міжнародний ресурс любителів мейл-арту, на ньому багато різних, цікавих пропозицій.

«Redfoxxpress» (www.redfoxxpress.com/mailart2.html) — сайт організації, що знаходиться в Ірландії і плідно займається мистецтвом не тільки мейл-арту, а й друкованою авторською книгою вже понад двадцять років. Це також резиденція для художників, які бажають поєднати творчість з перебуванням у Шотландії. Взагалі на заході це поширена практика, такі собі віддалені, уса-мітнені творчі об'єднання. Часом це цілі художні комуні, які створюються на базі приміщень, що давно не використовуються за призначенням: заводи, склади тощо. Як правило, там є всі умови для творчості художників різних напрямів.

«Museum of small arts (MoSA)» (mosacollections.tripod.com/) — Музей мис-тецтва малих форм в Малайзії — постійно запрошує взяти участь у виставках мейл-арту. Експозиції можна подивитися безпосередньо на сайті. Тут же і по-стійні анонси. Наступна подія — фестиваль мейл-арту 2009 р. Роботи вже при-ймаються від всіх художників, спосіб виконання — за бажанням.

«Florean Museum» (muzeulfloean.mm.ro/floean_museum/salons/index.php?u=2108) — кожен рік організовує декілька мейл-арт виставок. В середньо-му в кожній бере участь до ста художників з усього світу. Виставки проходять з 2002 р., вже реалізовано сімнадцять міжнародних мейл-арт-проєктів. Також музей проводить Малий міжнародний салон офорта (International Small Engraving Salon Carbuari, див. вище).

Книжкова закладинка — Bookmark як творчий напрям для художників. Bookmarks — це книжкові закладинки. Композиція створюється на розмірі 5×20 см. На сьогодні існує бієнале книжкових закладенок в Бельгії, про неї зазначено нижче. Художники звертаються до цього виду творчості, адже це можливість проявити творчий підхід і створити рекламу власної творчості.

Сайт www.estampe.be/exchange/book2005/pdf/BM2005en.pdf належить організаторам міжнародної бієнале книжкової закладкики — Printed Bookmarks Exchange. 2007-го р. відбулася четверта бієнале, з кожним роком кількість учасників суттєво збільшується. Бієнале цікава не тільки за своєю формою, а й за змістом. Кожен учасник повинен надати 11 однакових книжкових закладнок, виконаних у будь-якій техніці. Організатори залишають собі одну копію, а інші десять розсилають всім учасникам, що надіслали роботи. Таким чином, кожен отримує десять нових робіт різних художників як своєрідний каталог.

На сайті «The University of the West of England The Centre for Fine Print Research» (www.bookarts.uwe.ac.uk/bkmks4/index.htm) розміщено інформацію щодо Bookmarks-проекту, який відбувається в Англії. Проект працює з 2004 р. За цей період в ньому взяли участь 150 художників з 46 країн, вони створили 15 000 книжкових закладнок. В останньому взяли участь 58 художників, і на світ з'явилося 6100 закладнок. Одна з учасниць — австралійська художниця — на основі цього проекту створила власний проект. Всі, кому до рук потрапляють зроблені нею закладкики, мають написати їй листа і розповісти, хто вони і де живуть, про їх культуру, походження тощо. На основі зібраної інформації вона зробить свою Armchair Traveller's bookmark.

Підходи у вирішенні композиції та дизайну закладкики різні. Тут важливим є креативне мислення, пошуки нових рішень. Так, зокрема художник з Англії знайшов свій хід, зробивши кожну закладкаку різною і з короткою розповіддю на кожній з них стосовно тематики зображення. Інший художник зробив закладкики з фрагментів своїх робіт: аби побачити всю роботу, необхідно зайти на його сайт. Креативне мислення у підході до образу книжкової закладкики створює нагоду для реклами себе як художника. Закладки з цього проекту розсилаються по книжкових магазинах і бібліотеках Англії та США.

Приклади Bookplate

Резиденції та їх можливості. Резиденції — це спеціальні місця (умови) для художників, що дають можливість тимчасового проживання і професійних занять у нових, цікавих і налаштованих для творчості обставинах. Найчастіше вони створені саме для художників різних видів візуальних мистецтв — традиційних і нових, а також кураторів, музикантів, літераторів.

Організатори резиденцій є державні, муніципальні, суспільні структури, приватні фонди та особистості або самі художники. Серед цілей організаторів — підтримка мистецтва, розвиток культурних зв'язків, обмін досвідом, проведення різних зустрічей тощо.

Резиденські програми передбачають виконання проектів, відібраних в результаті конкурсів, і активну участь запрошених художників в діяльності організації; резиденції без спеціальних програм пропонують свою базу без особливих умов, але в більшості випадків за орендну плату. Для користування резиденцією від кандидата, як правило, вимагається порт-фоліо і особистий план роботи (як підтвердження його професійних навичок і цілей).

Умови фінансування учасників резиденських програм бувають різними: від «все включено» (транспорт, проживання, їжа, грант, стипендія) — до орендної плати (як правило, досить помірної). Частіше за все зустрічається золота середина, тобто часткове фінансування, наприклад з безкоштовним забезпеченням житла і студії для роботи. Деякі організатори беруть плату за реєстрацію (10–30 доларів чи євро), це плата за розгляд документів. Це може бути пов'язано з різними причинами: небажанням спонсорів оплачувати організаційні витрати на розгляд отриманих заявок; необхідністю залучення і оплати спеціалістів або консультантів для процедури відбору кандидатів; малою бюджетністю проекту; як засіб боротьби зі спамом тощо.

На жаль, нікому не вдасться зібрати і систематизувати всі резиденції в єдиний реєстр: їх занадто багато (сотні в різних країнах), вони відкриваються і закриваються, проектні ідеї організаторів, умови, терміни подачі заяв постійно змінюються, одним словом «життя вирує».

Резиденції дають прекрасну можливість пізнавати культуру приймаючої країни та творчо працювати. Умови участі у резиденській програмі суттєво відрізняються. Як правило, резиденція надається на певний проміжок часу, але є й такі, що діють цілий рік. Наведемо декілька прикладів.

Cite internationale des arts. Paris, France (Міжнародне місто мистецтв, Париж). Період резиденції від 2 місяців — до року. Місто мистецтв утримується і обслуговується різними художніми організаціями, що були засновниками Cite internationale des arts 1965 р. Сюди входять майже 50 країн. В тому числі — Спілка художників Росії (Спілка художників України на сьогодні також співпрацює з цією організацією). За час існування Фонд надав можливість користуватися студія-

ми вже більш, ніж 15000 тисячам творчих особистостей. Крім студій — квартир-майстерень, — тут є майстерня для літографії, гравюри, трафаретного друку, кераміки, фотографії. Середня вартість студії 287 євро на місяць. Відбіркова комісія (названа Адміністративною радою) розглядає кандидатури і підтверджує, що кандидати дійсно мають якості професійного митця (www.citedesartsparis.net/).

Fundacion Valparaiso, Іспанія. Приватний фонд, заснований 1989 р. художником Полем Беккетом і його дружиною, працює під егідою Міністерства культури Іспанії і займається підтримкою художників візуальних мистецтв, літераторів, композиторів

Оливковий завод був перетворений на резиденцію для художників, розташований поблизу мигдалевих терас, апельсинових та оливкових насаджень, неподалік видніється море. Навколишня місцевість безлюдна. Для візуальних художників є окремі студії з доступом до води. Художники самі організують свою роботу і відпочинок. Термін перебування чотири тижні. Претенденти повинні звертатися заздалегідь — за п'ять-дванадцять місяців до очікуваної дати. При цьому краще запросити відразу декілька різних періодів, адже бажаючих багато. Заявку можна запросити електронною поштою. До заяви додається: детальне резюме, інформація про досвід роботи, список виставок, публікацій чи інших дій протягом п'яти років, а також фото робіт, план роботи в резиденції, імена та телефони двох відомих людей, які можуть представити додаткову інформацію про художника. Переписка ведеться тільки поштою. Резиденція дає житло і трьохразове харчування, художники платять за дорогу, страховку та повинні мати гроші на власні витрати. Адреса: Valparaiso, Apdo. Decorreos, 836, 04638 Mojacar Playa (Almeria) Spain (vparaiso@futurnet.es).

Red Gate Gallery Residency Program, Пекін, Китай. Ця резиденська програма пропонує художникам тимчасове проживання і простір для творчості в Пекіні. Мета — надати іноземним художникам всі можливості для реалізації їх проектів та різносторонніх видів співпраці з китайськими митцями. Програма не комерційна, тому художники повинні оплачувати квартиру і студію, спектр цін різний (<http://www.redgategallery.com/residency.php>).

Kemijarvi Artist Residence at Arctic Circle. (Резиденція за полярним кругом. Фінляндія). Резиденція приймає художників різних видів мистецтв, хоч більша частина її програм орієнтована на скульптуру. Тут чотири квартири і чотири робочі студії. В резиденції є все — телебачення, Інтернет, сауна. Резиденція безкоштовна, але художники відповідають за витрати на матеріали для роботи, страховку тощо. До заяви з власним підписом додається резюме, фото робіт, робочий план, побажання щодо часу та періоду перебування. Вимоги до робочого місця в залежності від виду мистецтва (<http://www.kemijarvi-artresidence.fi>).

Bemis Center for Contemporary Arts. Центр створений 1981 р., в минулому це міські складські приміщення. Тут працюють місцеві художники. Центр має сім квартир, робочі студії для різних видів мистецтва, зал для інсталяцій, студію для скульптури і кераміки, фотографії, велику бібліотеку та три галереї. Ціль резиденції — підтримка талановитих художників. Атмосфера і навколишнє середовище створюють ідеальні умови для творчого зросту. Учасниками програми можуть стати художники з усього світу, будь-якого віку. Організація виплачує стипендію (www.bemiscenter.org/residency/residency_app.html?PHPSESSID=9740d90e58c6251a0b492434c6e93627).

«Res Artis», WORLDWIDE NETWORK OF ARTIST RESIDENCIES — www.resartis.org. Міжнародна асоціація резиденських художніх центрів Нідерландів. Найбільша і найоперативніша база даних, але, на жаль, невичерпна. Більш ніж 200 резиденцій у 40 країнах світу: представлені всі сім континентів. Стати членом «Res Artis» можуть різні організації, або особистості, що цікавляться програмами резиденцій. Це не безкоштовне членство. Детальну інформацію можна отримати на: www.resartis.org/index.php?id=3&L=http%3A%2Ff58.aaacafe.ne.jp%2F%7Epicarau%2Ftool25.

Кожна з резиденцій дає детальну інформацію про умови проживання та вимоги щодо резидентів.

Сайт www.transartists.nl (Нідерланди) — міжнародний інформаційний центр для художників — 54 резиденції у 15 країнах Європи. Молодим художникам до 36 років — спеціальні пропозиції.

Сайт www.artistcommunities.org/members.html «Alliance of Artists Communities» — Союз обшин художників США. Об'єднує більш ніж 250 резиденцій, в основному на американському континенті.

Сайт www.rest-in-space.net/basis/air.html — резиденції по континентах на німецькому сайті Künstlerhaus Bethanien.

Резиденції у Німеччині: www.stiftung-kuenstlerdorf.de/stipendien_germany.html.

Резиденції в Японії: www.jpfg.jp/air/japan_db/inde.html (сайт англійською).

Резиденції у Фінляндії: www.artists.fi/studio/english/ateljeeluetelo.html.

Резиденції у Швейцарії: www.artists-in-residence.ch/.

Резиденції з Африки, США, Британії, Європи: residency.culture.info.

Резиденції Франції, Угорщини, Канади та ін.: pourinfos.org/cat-residences-tit-residences.

Грантові програми для художників. Слово «грант» англійського походження (*grant*), і перекладається українською як «дотація», «стипендія», «до-

бровільна підтримка». Зазвичай гранти надаються на освітні, мистецькі, наукові та просвітницькі проекти. Їх мета — допомога конкретній особистості чи організації здійснити певну суспільно значиму ініціативу. Цим грант відрізняється від пожертви, мета якої — виключно гуманітарна, а призначення — добродійне. Гранти бувають індивідуальні та колективні. Досить часто гранти надаються «авансом», на перспективу, тобто молодим художникам, студентам. Грант як джерело фінансування особливо зручний у тих проектах, які з початку не є комерційними: при здійсненні соціально-гуманітарних програм, проектів, пов'язаних з мистецтвом, творчістю та для індивідуального навчання. Основні напрями, що викликають інтерес у грантових організацій це: проведення персональних художніх виставок; навчання за кордоном, у вищих навчальних закладах, стипендії; навчання в іноземній аспірантурі; стажування молодих спеціалістів за кордоном; поїздки на міжнародні симпозиуми; видання книг; створення та підтримка меморіальних об'єктів, музеїв, пам'яток мистецтва та архітектури; проведення фестивалів, форумів, наукових конференцій, семінарів, тренінгів. Список можна продовжувати, але кожний грантодавець у кожному випадку має ті чи інші пріоритети та спрямування діяльності. Існують грантодавці, до яких можна подавати заявки цілий рік. Як приклад, декілька таких грантових організацій:

CECARTSLINK (www.cecartslink.org) — Міжнародна організація підтримки мистецтв, заснована 1962 р. Має відділення у 27 країнах. Її програми адресовані художникам і менеджерам мистецтв з Центральної та Східної Європи, Євразії та Росії.

The Elizabeth Greenshields Foundation (Канада) — фонд, заснований 1955 р. у Монреалі Чарльзом Г. Гриншилдсом на згадку про свою матір і названий на її честь. Фонд надає підтримку молодим талановитим художникам на початку їх творчої кар'єри. Претендентами можуть бути громадяни будь-якої країни, що займаються живописом, малюнком, гравюрою чи скульптурою. Кандидати повинні бути студентами або недавніми випускниками (1–2 роки) авторитетного усього закладу і показати минулими роботами і планами на майбутнє відданість мистецтву. Фонд не приймає заявки від комерційних художників, фотографів, відео-, кіно- і медіа-артистів, не розглядає абстрактне мистецтво, не займається освітньою та виставковою діяльністю. Заяви приймаються без посередників. До заявки потрібно прикласти слайди 6 робіт за останні два роки. Гроші можуть бути витрачені для будь-яких цілей, пов'язаних з мистецтвом: навчання, транспортні витрати, оренда студії, придбання матеріалів тощо. Грант надається в розмірі 10000 канадських доларів. Форму заявки можна запросити електронною поштою: egreen@total.net. Адреса: 1814 Sherbrooke Street West Suite #1, Montreal, Quebec CANADA H3H 1E4, tel.: 514-937-9225, Fax: 514-937-0141.

The Pollock-Krasner Foundation, INC — гранти для професійних художників. Фонд заснований 1985 р., надає 2747 стипендій художникам з 66 країн на суму більш ніж \$40 млн. Приймає заявки від професійних живописців, графіків, скульпторів, заохочуючи художників, що мають справжні фінансові потреби, не обов'язково катастрофічні. Фонд розглядає всі можливі витрати, що пов'язані з професійною діяльністю художника, та особисті потреби, приміром медичні. Умови фінансування — дивлячись на індивідуальні обставини. Для розгляду питання про надання гранта художник повинен представити анкету-заяву (на сайті) і слайди робіт, серед яких особливо важливі останні. Слайди мають бути найвищої якості. Документи необхідно відправляти поштою. Адреса: The Pollock-Krasner Foundation, Inc. 863 Park Avenue New York, New York 10021, grants@pkf.org, www.pkf.org/grant.html.

ArtistsNet (www.artists-in-residence.ch) — мережа, створена швейцарськими художниками. Її мета — налагодити контакти з іноземними художниками і гостьовий обмін студіями. Запрошуються організатори резиденцій і приватні художники. Якщо ви можете запропонувати для обміну відповідне приміщення, в тому числі свою майстерню (або квартиру), потрібно зареєструватися на сайті через діалогову форму. Ваші дані з'являться у списку, і ті художники, що бажають відвідати Україну, зв'яжуться з вами.

9 Live journal або Живий Журнал (www.livejournal.ru) — Живий журнал — служба розміщення онлайнних щоденників, їх ще називають — блоги. Блог — слово англійського походження, утворилося після злиття двох слів «web log» — «сітвовий журнал або щоденник подій». Це безкоштовна служба, яка дозволяє вести свій щоденник в Інтернеті. Для когось це можливість відкрити душу, для інших знайти однодумців або поділитися новинами з друзями. Ним можна користуватись так само, як і дискусійним форумом. Кожен може створити власне об'єднання за інтересами або приєднатись до існуючих. Одне з цікавих та активних об'єднань — художники книжкової ілюстрації. В об'єднанні декілька тисяч людей. Тут завжди можна попросити про допомогу інших, якщо потрібні певні ілюстрації. Кожен може розмістити свої улюблені ілюстрації для всіх членів об'єднання, прокоментувати нові поповнення інформації та книжок. Показати власну творчість. Див.: community.livejournal.com/ru_book_illustr.

Висновки. Матеріал збирався автором протягом чотирьох років. Відбиралося найцікавіше з огляду на актуальність проблеми — поєднання творчості і миттєвого доступу до світової інформації не підлягає сумніву. За моїми спостереженнями, активність українських графіків у світових графічних виставках і конкурсах майже нульова, на відміну від японців, поляків, іспанців, італійців. Основні перепони — незнання іноземних мов та брак інформативності в цілому; відсутність інформаційних центрів у вищих художніх навчальних закладах.

Прикра ситуація, адже Україна не обділена великою кількістю насправді талановитих молодих митців, не кажучи вже про величезну когорту яскравих, оригінальних, талановитих художників старшого покоління. І дуже хочеться, аби талановиті особистості не були вимушені заробляти, нехтуючи творчістю. Це одна з причин, чому потрібно показувати нові можливості, відкривати творчі перспективи. Не менш важливо займатися грантовими програмами, адже нові емоції та враження є невід'ємною складовою творчого розвитку. Важливо вчасно донести необхідну фахову інформацію до студентів художніх навчальних закладів, сприяти її поширенню.

Українські мистецькі вузи мають стати зразковими навчальними закладами і випускати професіоналів, що усвідомлюють коло своїх інтересів і мають широкий спектр можливостей: підтвердження таланту на міжнародному рівні — умова їх подальшого успіху і оптимістичного погляду вперед.

Деяку кількість з вищеназваних графічних бієнале та конкурсів, міні-принта, мейл-арту та Bookmark я перевірила на власному досвіді, і маю зазначити, що цікаво і вельми приємно отримувати каталоги, подяки і перемоги, вони як ніщо інше стимулюють на подальші творчі пошуки.